

Een andere Albert Oost

Kunstenaar/galeriehouder Albert Oost heeft wat te vieren. Hij wordt vijftig en presenteert in zijn melklokaal voor hedendaagse kunst in Heerenveen een solotentoonstelling van eigen werk.

DIRK VAN GINKEL

Op zijn soloexpositie in melklokaal Heerenveen is te zien dat Albert Oost een andere weg is ingeslagen. Zijn nieuwe schilderijen zijn veel woester, vrijer, groter en kleurrijker dan het werk waarmee hij bekend is geworden. „Ik ervaar een nieuw soort vrijheid.”

Oost maakte eerder doeken van bescheiden afmetingen. In een beperkt kleurenpalet brengt hij daarop met zijn spatel ruwe horizontale streken aan.

Dat werk verwijst niet naar een werkelijkheid buiten die van het schilderij. Maar omdat het horizontale aspect zo'n belangrijke rol speelt, is de link met landschap en horizon toch snel gelegd. Alleen: er zijn steeds verschillende horizontale vlakken te zien en dus ook meer horizonnen, welke is de echte? Is er wel een echte? Wat broeit daar allemaal? Het werk krijgt daardoor een gelaagdheid die maakt dat het blijft fascineren.

Intrigerend is ook zijn verfstreek. Als een ware alchemist is Oost met zijn materiaal in de weer. Hij vermengt de olieverf uit de tube met een mengsel van bijenwas, hars, gomterpentijn en nog zo wat. Daardoor ontstaat een dikke, koffiemelkachtige substantie die zich, vermengd met de verf, onder de spatel eigenzinnig gedraagt. Het resulteert op het doek in verrassend ongelijkmatige kleurbanen.

Dit is het type werk van Oost dat je tegenkomt bij particulieren, op tentoonstellingen en in musea. Maar het heeft zijn langste tijd gehad, vertelt de schilder, wiens galerie en atelier gevestigd zijn in de oude melkfabriek in Heerenveen, naast Thialf.

„In de kunst geef je uitdrukking aan het meest individuele en menselijke van jezelf. Maar dat is een proces. En het verlegt zich steeds. Goede kunst reflecteert het karakter van de maker en de veranderingen daarin. Inmiddels ben ik wat minder rechtlijnig geworden en verlang ik meer naar avontuur.”

Het nieuwe werk van Oost lijkt weinig op de 'horizontale streekwerken' die hij eerder maakte. Het is veel groter, wilder, kleurrijker. De spatel is gebleven en de kwast, veel gebruikt in een nog vroegere perio-

Albert Oost: „Af en toe draai ik het werk een kwartslag.” FOTO DIRK VAN GINKEL

Een eerder werk met vooral horizontale streken...

... en een recent werk, waarin het alle kanten op kan gaan.

de, is terug van weggeweest.

Ook werkt hij nu met een nieuw kleurenbrouwsel. „Dat is om gezondheidsredenen. Mijn atelier ventileert niet zo best. Al die dampen van gomterpentijn werkten verkeerd uit. Op het laatst wist ik mijn achternaam niet eens meer. Misschien was dat goed voor het werk, maar niet voor mij. Dus ben ik weer aan het experimenteren geslagen. Die dikke koffiemelk is nog steeds de basis van mijn verfmengsels, maar

de receptuur is nu vriendelijker voor mijn gezondheid.”

Niet alleen het formaat, het mengsel, de kleuren en – met de terugkeer van de kwast – de gereedschappen zijn anders, ook zijn werkwijze heeft Oost vernieuwd. Hij beschouwde de schilderijen waar hij eerst aan werkte als afzonderlijke projecten. Hij maakte er de verf voor en wat daarvan over was, gooide hij weg. Het nieuwe werk beschouwt hij als onderdeel van een reeks, een stroom.

De verf die hij niet gebruikt heeft of van het doek heeft afgeschraapt, brengt hij direct aan op nieuwe doeken, waardoor er als het ware een familieverband ontstaat. Ook maakt hij, anders dan voorheen, geen grote hoeveelheden meer aan van een beperkt aantal kleuren. Hij geeft zichzelf nu de keuze uit vele kleine porties verf, met verschillende kleuren en kleurschakeringen.

„Ik wil nu graag dat de werken elkaar beïnvloeden, 'besmetten' ei-

Het gaat niet over schoonheid, 'dat is iets voor banketbakers'

genlijk. Wat er in het ene schilderij gebeurt, wordt nu voortgezet in het andere. Op zeker moment zal ik waarschijnlijk gaan merken dat de stroom van gekoppelde werken het proces gaat dicteren. Dan gaan die werken mij vertellen waar we samen heen gaan. Dat lijkt me ongelooflijk spannend. Dat is voor mij een nieuw soort vrijheid.”

Het veranderde formaat speelt daarbij een grote rol. De kleinere doeken van voorheen boden de schilder overzicht en daarmee controle. Dat is nu niet meer zo. Hij laat zien wat hij bedoelt.

„Een doek is nu geen strak afgebakend weiland meer”, zegt Oost. We staan voor een groot, manshoog werk in zijn atelier. „Als ik hieronder in de hoek aan het werk ben, heb ik geen idee hoe dat uitpakt op de rest van het werk. Ik kan dat immers niet zien en ook niet overzien. Eerlijk gezegd weet ik soms ook niet meer wat nou de bovenkant is, dat kan namelijk al schilderend veranderen. Af en toe draai ik het werk een kwartslag, omdat ik er bij sommige plekken niet goed bij kan. Daardoor verandert je perspectief ook weer. Voor mij is dat allemaal reuze boeiend. Die onvoorspelbaarheid en die vrijheid trekken mij nu enorm aan. Echt een avontuur. Ik ben nu onderdeel van iets dat ik van tevoren niet kan bedenken en dat ik al doende ook moeilijk kan controleren.”

Als je met Albert Oost praat over schilderkunst, dan gaat het niet over onderwerp, bedoeling, betekenis, moraal... En al helemaal niet over schoonheid, want „dat is iets voor banketbakers”. Het gaat vooral over de handeling van het schilderen zelf. Niet wat je doet is van belang, maar hoe je het doet. En het liefst moet het ook niet te makkelijk gaan. „Ik hou van wrijving.” Daar kiest hij ook de kunstenaars op uit voor zijn melklokaal, waar hij nu zelf exposeert met *Fifty shades of paint*.

„Mijn eigen werk kan mooi model staan voor de kunstenaars die ik voor melklokaal selecteer. Je kan daarin zien dat de kunstenaar werkt, worstelt, zichzelf uitdaagt, een eigen toon zoekt en hoe hij daarin verandert. Daar hou ik van.”

Heerenveen – melklokaal voor hedendaagse kunst: Heremaweg 20-1, vr en zo 13-17 u, t/m 23 december, www.melklokaal.nl